
Aleš Svoboda, umělcem i kurátorem

Aleš Svoboda , český multimediální umělec, teoretik umění, pedagog a vedoucí Katedry teorie umění a tvorby na Fakultě humanitních studií UK. Letos v červnu se podílí hned na třech výstavách v různých českých městech. Nejenže vystavuje svoji vlastní tvorbu, ale je i kurátorem jedné z nich.

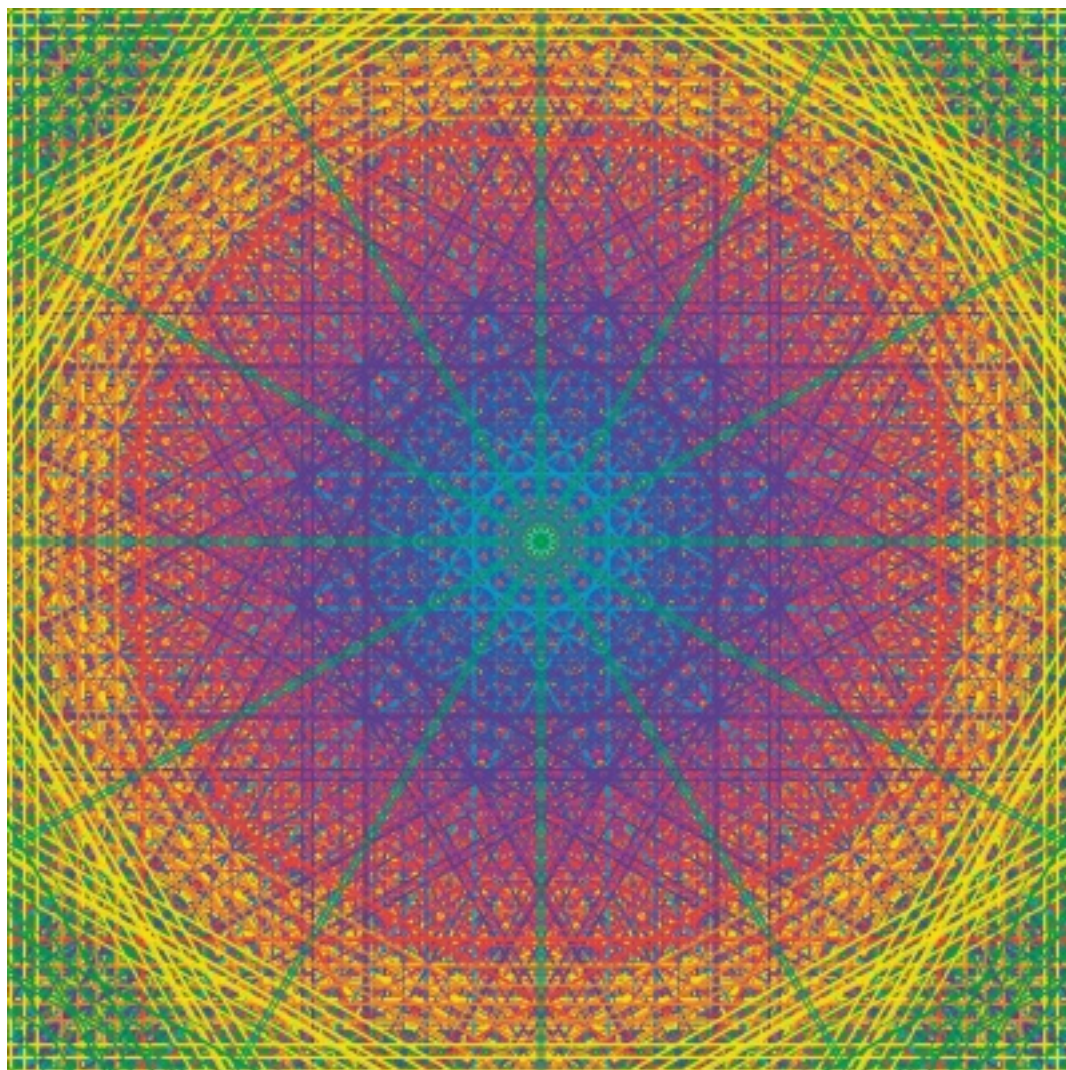
V letošním červnu se Vám sešlo hned několik výstav. Jaké to jsou?

Jednak jsem reagoval na výzvu Sdružení českých umělců grafiků Hollar, jehož jsem členem, k účasti na výstavě *Nekonečný prostor: dojem nebo realita?*, jednu další výzvu k účasti na společné výstavě Výtvarného odboru Umělecké besedy a sdružení Hollar *Dimenze*, a konečně jsem i jednu výstavu, *Digitální konkrét*, spolukurátoroval. Obě témata, „nekonečný prostor“ i „dimenze“, jsou mi aktuálně velmi blízká a zároveň se poslední léta zaměřuji na digitální grafiku, respektive generativní počítačovou grafiku.

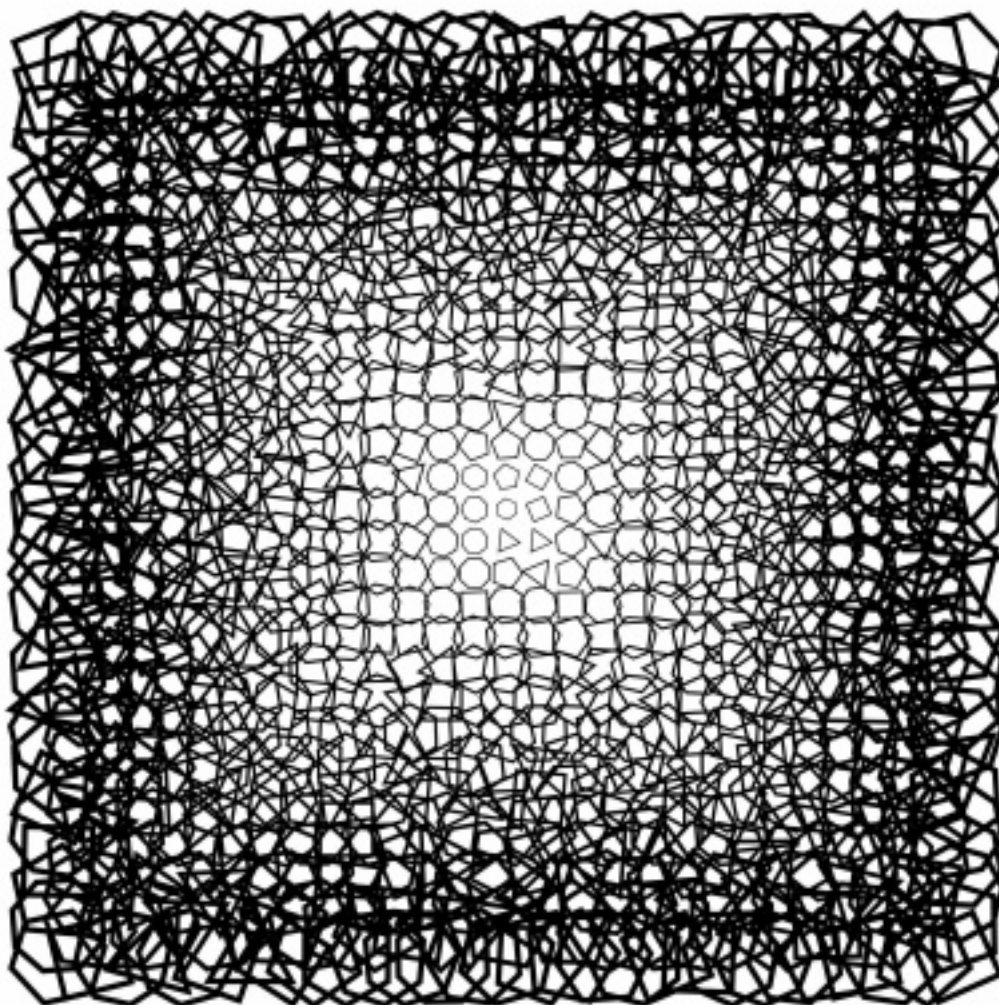

Mohl byste každou z výstav víc přiblížit?

Nekonečno je mým dlouhodobým zájmem, protože je pro lidskou mysl neustále velkou výzvou a pro vizuální umělce obzvlášť. Pro mne je takovým „prostorem nekonečna“ rekurzivní vývoj, kde se věci pořád řetězí a znovu se opakují. Vizuálně je to většinou otázkou efektu moaré (*moiré*), využívaného třeba v op artu. Tento efekt vyvolává před našima očima sjednocující se tvary, které se vzápětí zase rozpadají. To souvisí s dalším mým tématem, „poetickou autopoiesis“, představou, nakolik se může z jednoduchých pravidelných opakování stvořit nový kompaktní tvar. Na výstavě *Nekonečný prostor* je vystaven jednak mnou vytvořený autorský software, jako projekce na obrazovce, který v nikdy nekončících variantách překrývá plochu vzdalujícími se rovnoběžnými liniemi, a jednak dva tisky 900 x 900 mm „vytažené“ z tohoto programu.

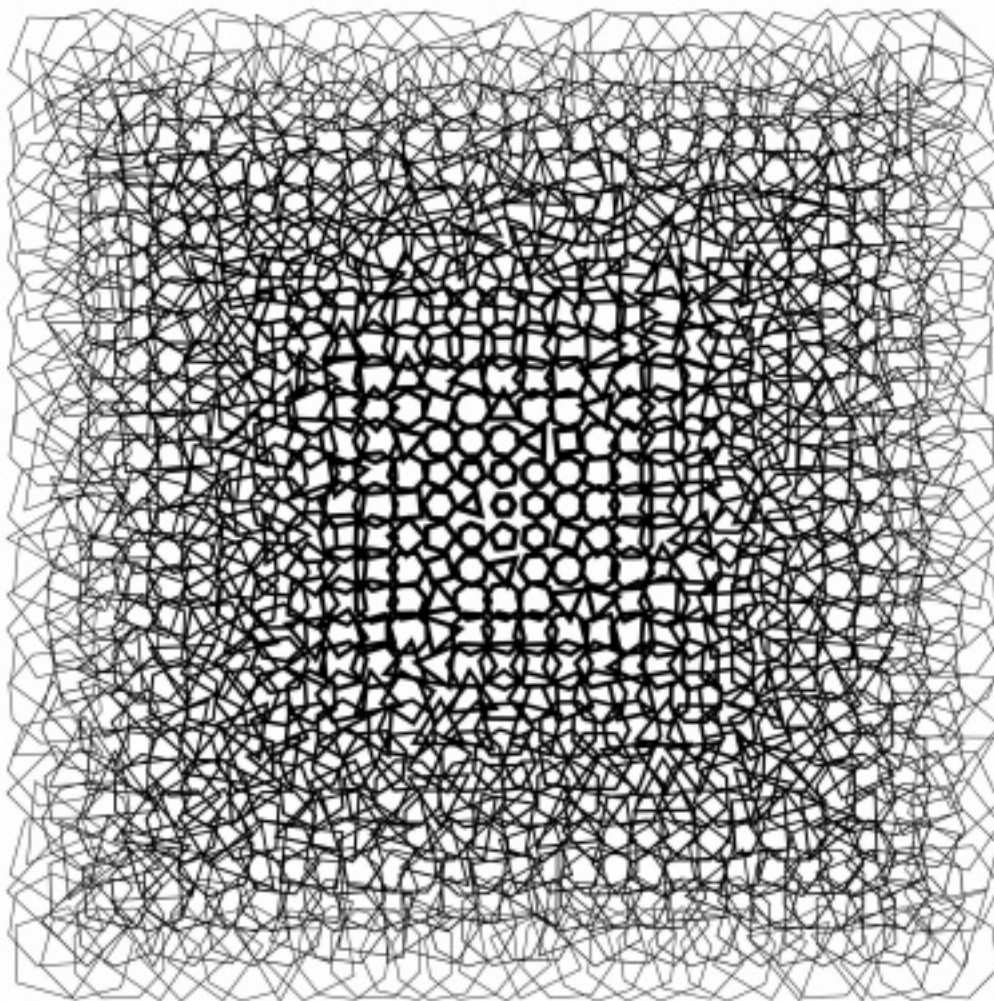
Další výstava *Dimenze* vznikla ve spojení dvou sdružení, jednak sdružení Hollar, a jednak Umělecké besedy, která má svůj výtvarný odbor. Generativní počítačové umění je často založené na vytvoření produktivního programu, který operuje v určitém rozsahu změn parametrů. To se děje na výstavě *Dimenze*, kde právě plynulá proměna velikostí vytváří v grafice proměnlivou jednotu. Na výstavě je zajímavé sledovat, jak s tímto principem pracují různí autoři (grafici Axmann, Brejcha, Hábl, Polcar, Příbyl, Severová, malíř Hodonský, výtvarníci Aubrechtová, Vladimír Gebauer, Hampl, Klimeš, fotografka Hamplová), využívají různé přístupy a techniky. Byl jsem se tam podívat na vernisáž, a výstava mi přišla jako velmi zajímavá pro diváka, protože každý si tam může najít něco pro sebe.

Výstava *Digitální konkrét* se opírá o digitální grafiky dvanácti autorů (např. Zuzana Bartošová, Jakub Guziur, Zbyněk Janáček, Jiří Šigut, Andrea Uváčiková ad.). Koncept výstavy vznikl velmi rychle, a to na půdě Výtvarné katedry Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Čtyři kurátoři a zároveň vystavující, tři ostravští (jak z Pedagogické fakulty, tak z Fakulty umění) a jeden středočeský, si každý zvolili k sobě další dva autory, kteří se zabývají digitální grafikou, a buď patří do Klub konkrétistů, nebo pracují v podobném duchu.

[VÝSTAVA "DIGITÁLNÍ KONKRÉT" – PLAKÁT \(PDF.\)](#)

Koho jste si zvolil?

Sám jsem si vybral jednu autorku z Hradce Králové, kolegyni z Klubu konkrétistů Martinu Kopeckou Jurčkovou. Vystavila grafiky, jež při pohledu mobilním telefonem nebo tabletem se začnou přeskupovat. Dalším vybraným kolegou je Michal Pšenička, autor z Příbrami, který také pracuje s digitálními postupy.

Mohl byste říct něco víc o Sdružení českých umělců grafiků Hollar?

Je to instituce poměrně stará – jestli se nepletu, byla založena v roce 1917, tedy ještě před vznikem republiky. Klub konkrétistů je o 50 let mladší, ten vznikl v roce 1967, a před nějakými 20 lety jsme ho v určité podobě obnovili. Měli jsme i jednu výstavu spojující tyto dvě historické organizace, konala se vloni v Městské galerii Zázvorka v Novém Městě nad Metují s názvem *Symbióza* a byl jsem jejím kurátorem. Sdružení Hollar je profesně zaměřené na lidi, kteří dělají s grafikou. Během posledních let se poměrně proměnilo, už tu nejsou jen klasické postupy jako například dřevořez, lept, suchá jehla, ale jsou to věci i se sítotiskem nebo digitální. Škála technik se za poslední dvě desetiletí velmi rozrostla, což se sdružení přičítá k dobru, oživilo se tím. Naše domovská galerie, kde probíhají hlavní výstavy, je na Smetanově nábřeží – ale protože je řada kolegů činných také jako kurátoři, organizují další projekty a snaží se je umístit do různých galerií po Česku nebo případně i v zahraničí.

Na každé z výstav jsou představena Vaše díla, ale jednu z nich jste i spolukurátoroval. Jak byste porovnal tyto své zkušenosti, kurátor vs. vystavující umělec?

Subjektivně mohu říct, že když své dílo někomu svěřím a ten se o to postará, tak jsem velmi spokojený. Samozřejmě dávám kurátorovi plnou volnost a důvěru, jak to uzpůsobit, uspořádat, v tom je to samozřejmě daleko jednodušší. Ale když člověk tu věc dělá sám, tak může být třeba citlivější k propojení jednotlivých věcí a jejich výběru.

Připravujete nějaké další projekty, výstavy?

Digitální konkrét je vlastně taková „předvýstava“ mého výstavního projektu, který chystám v září pro Muzeum fotografie a nových médií v Jindřichově Hradci. Bude se jmenovat *Obrazy nad čísly* a pokryje velkou škálu prací s počítačovou grafikou.

Výstava Nekonečný prostor v Praze (Novoměstská radnice, Galerie Ve Věži) bude trvat do 30. července. Výstava Dimenze v Rychnově nad Kněžnou (Orlická galerie) bude trvat do 27. srpna. Výstava Digitální konkrét v Ostravě (Galerie Student na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity) bude trvat do 21. července.

Pro FHS zpracovala Alena Ivanova, studentka magisterského programu Elektronická kultura a sémiotika.

Foto: Ondřej Trojan